

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly király (Szilágyi Erzsébet)-utca 6.

DECEMBERRE HALASZTOTTÁK A VÉGLEGES DÖNTÉST AZ OPTÁNSOK ÜGYÉBEN

A szakértő bizottság javaslatának első részét elfogadta a népszövetségi tanács

Tegnap egész napon át a magyar-román
birtokperrel foglalkozott a Népszövetség

Minden tanácsstag próbált közvetíteni a két ország közt

A nagy per, amely már esztendőök óta izgalomban tartja nem csak az érdekeit államokat, hanem Európa egész közvéleményét, nem ért véget a mostani genfi népszövetségi kongresszuson. Mióta államok vitáznak egymással békés eszközökkel, fegyverek helyett érvekkel, hadseregek helyett szónoklatokkal, hadvezérek helyett államférfiakkal, még sohasem történt meg, hogy ilyen izgalmas és ennyire szenzációkban bővelkedő összecsapásokat lett volna alkalmuk Európa összes népeinek a nyílt fórumon szemlélnie.

A nemzetközi jog soha nem remélt fejlődését jelentheti ez a népszövetségi kongressz-

szus, ahol a világ összes államai siettek egy olyan kompromittált nézeteltérést békés eszközökkel megoldani, amely még a világháború előtt ilyen formában teljesen elintézhető lennek látszott volna. A mostani vitával a nemzetek érintkezésének egészen új szokásai és szabályai alakultak ki. A titkos diplomácia helyett közvetlen és energikus perbeszéd hangzottak el és a kongresszus sokkal jobban hasonlított egy törvényszékhez, mint a diplomaták gyülekezete.

A legutóbbi szenzációs tárgyalásokról szóló tudósításaink a következők:

Mindkét fél presztizskérdést lát az ügyben

Genfből jelentük: Stresemann német külügyminiszter szombati felszólalása megváltoztatta a Népszövetség egész hangulatát. Állandóan izgalmas tanácskozások folytak nemcsak az ülésteremben, hanem a népszövetségi palota összes helyiségeiben, sőt még a folyosókon is. Chamberlain órák hosszat értekezett Stresemannal, aki pénzügyi alapon technikai kompromisszumot javasolt.

Azután Chamberlain Titulescuval tárgyalt és híre jött, hogy Chamberlain új javaslatot dolgoz ki, amely

szükségessé teszi a tárgyalás elhalasztását.

Stresemann pénzügyi alapra tekintett kompromisszumát közölte a magyar és a román delegációval is, de ezek állítólag egyhangúlag elvetették a megoldásnak ezt a formáját, mert

presztizskérdésnek tekintik a saját álláspontjuk

mellett való állásfoglalást. Chamberlain javaslata, hírt vitt az volna, hogy a népszöv-

etségi tanács elvileg fogadja el a hármass bizottság álláspontját, — azonban a javaslat második részét, amely a szankciót tartalmazza, egyelőre tartásuk függőben. A jogi részt utalják a hágai nemzetközi törvényszékhez.

A román delegáció Chamberlain javaslatát visszautasította, mert Titulescu semmiesetre sem egyezhetik bele a nemzetközi törvényszék illetékességének elismerésébe. Úgy látszott, nincs más megoldás, mint a magyar javaslat szerint az egész kérdést a hágai nemzetközi törvényszék elé vinni.

Két nap és két éjjel folyó tanácskozások után a népszövetségi tanács ülését hétfőn délelőtt 10 óra helyett csak feltizenkettőkor nyitották meg. A gyűlés előtt még hosszabb tanácskozások folytak és a hangulat rendkívül izgatott volt.

A NEMZETKÖZI TÖRVÉNY- SZÉK ELÉ...

Az ülés megnyitása után Scialoja (olasz) szólalt fel és részben a magyar álláspontot támogatta. Hangzottatta, hogy a feleket nem lehet kényszeríteni a javaslat elfogadására és az esetben, ha a felek visszautasítják a javaslatot,

a népszövetségi paktum 12. szakasza értelmében ki kell kérni a nemzetközi törvényszék döntését.

HALASZTÁS...

Villegas elnök azt indítványozta, hogy a javaslat első részét bocsássák szavazásra, a második részt azonban, amely a következőképpen vonatkozik, válasszák külön és

a decemberi ülésszakra halasszák el a döntést.

Addig a feleknek idejük lesz egymással való érintkezésben a bé-

Apponyi engedményeket tesz Romániának

A délutáni ülésen először Stresemann szólalt fel, majd ismét Apponyi Albert gróf tett néhány megjegyzést Chamberlain szemrehányásaira. Magyarország — mondotta Apponyi gróf — már akkor lemondott a döntőbírósnál elért eredmény egy részéről, amikor a hágai törvényszéket javasolta. A magyar delegáció különben is polgári károsultak érdekében és nevében jár el, nincs tehát joga ahhoz, hogy a kapott utasításokon túlterjeszkedjék.

Ennek ellenére saját felelősségére, mezzemenő anyagi engedményeket helyezett kiállításba Romániának, ha az ő jogi alapelveit elfogadja.

kés megoldást keresni és kormányaitól új utasítást kérni.

APPONYI GRÓF IS A NEMZETKÖZI TÖRVÉNY- SZÉKET VALASZTJA

A szavazás előtt gróf Apponyi Albert szólalt fel és azt mondomta, hogy

ha a Népszövetség szankcionálja a kártalanítás nélküli kisajátítás elvét, Moszkva abban saját igazolását fogja látni.

Véleménye változatlanul az, hogy a vitát csak bírói ítélettel lehet eldönteni és ezért azt javasolja, bocsássák szavazás alá az indítványát, hogy

a hármass bizottság javaslatához tett ajánlásokat szakvélemény kikérése céljából utalják a hágai nemzetközi bíróság elé.

CHAMBERLAIN IZGATOTT

Ezután Chamberlain, a hármass bizottság előadója szólalt fel Szokatlanul izgatott hangon adta elő javaslatát. Kijelentette, hogy hajlandó elfogadni Stresemann javaslatát és hozzájárul ahhoz, hogy a hármass bizottság három alapvető nemzetközi ítéletszék elé terjesszék jóváhagyás végett.

Hízi azonban, hogy a decemberi ülésszakig rendelkezésekre álló három hónapon belül a szembenálló felek megegyeznek egymással.

Izgalmas vita után, amelyen több nemzet delegátusa szólalt fel a tárgyalást délutánra halasztották.

A NÉMET VELEMÉNY HAGA MELLETT

Stresemann hosszasan fejtegette, hogy nem volna üdvös, ha a hármass bíróság jelentése első részének elfogadása után a második rész fölött is most akarnának dönteni. Meg kell adni az alkalmat az érdekelteknek, hogy kormányaik véleményét és utasításait meghallgassák.

Ezután ismétlenül hangsúlyozta, hogy föltétlenül szükségesnek tartja a hágai bíróság állásfoglalását ebben az ügyben.

Chamberlain hozzájárult Stresemann javaslatához és ő is indítványozta, hogy

a hármass bizottság javaslatát

Reinitz Jakab újból a bírák előtt
(Részletes tudósítás a szatmári nagy pör első napjáról a 7. oldalon)

nak csak az első része felett szavazzanak.

Titulescu a kérdés e részét, újból vita tárgyává kívánta tenni. Azt bizonyította, hogy Magyaror-

szág most többet kíván, mint a béketárgyalások alkalmával. Ismételten hangsúlyozta, hogy aláveti magát a hármass bizottság döntésének összes következményeivel együtt.

A DÖNTÉS

A tanács délután fél ötkor meghozta a döntést: a konfliktus ügyében való ítélkezést a decemberi ülészakra napolta el. Az elnapolásnak a formája az, hogy a tanács egyhangúlag elfogadta a hármassbizottság javaslatának első részét. A két érdekelt fél tartózkodott a szavazástól. Elfogadták Villegas elnöknek magyarázatait is, mely szerint a javaslatnak nem kényszerintézkedés, hanem csupán a felekhez intézett ajánlás jellege van.

SVAJCI LAPVELEMÉNY

A Züricher Zeitung szerint egyedül Chamberlain tekintélye ekezte, hogy már most nem fogadta el a tanács Apponyi javaslatát és az ügyet nem utalta a hágai döntőbíró elé. Ha őszig a felek nem egyeznek meg, akkor a lengyel, olasz, holland, finn és német delegátusok szintén a Magyarországon által ajánlott hágai bíróság közbenjöttét kívánják.

MIT IRNAK AZ ANGOL LAPOK

Az angol lapok hasábos tudósítást közölnek a magyar-román

konfliktusról. Sajnálják, hogy a megoldás eddig sikertelen volt. A sajtó legnagyobb elismeréssel adózik Apponyi szónoklatának.

A Manchester Guardian szerint a döntőbíráskodás jövője és a Népszövetség után való eljárás fellévése forog kockán.

Párisban az agrárvita elhuzódása kedveltséget és rossz hatást keltett. Paul Boncour genfi felhívása, mely szerint az állam bárhol koráthanul érvényesítheti szuverenitását és egy kormánytól sem lehet rossz néven venni, ha a magántulajdon rendszerén változásokat eszközöl, nagy feltűnést okozott.

A Népszövetség megbélyegzi a támadó háborút

A német delegátus a leszerelés gyorsításáért

Genéből jelentik:

A Népszövetség leszerelési bizottsága tegnap délelőtt gróf Bernstorff német delegátus javaslatára

egyhangúlag elfogadta Lengyelország indítványát a támadó háború megbélyegzéséről.

Gróf Bernstorff beszédében kérte,

szabatosan válasszák el a leszerelési értekezlet technikai előkészítő viz-

gálatait a biztonsági kérdés megvizsgálásától.

Határozati javaslatot nyújtott be, amelyben hivatkozott az első közgyűlésnek arra a határozatára, amely a leszerelési értekezlet egybehívására vonatkozik. Ennek alapján kérte gróf Bernstorff, hogy az előkészítő leszerelési bizottság gyorsítsa meg a technikai munkákat, hogy a leszerelési értekezlet még a Népszövetség jövő évi közgyűlése előtt egybehívják.

Párisi kommunisták Amerika ellen tüntettek

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A világháborúban résztvevő amerikai csapatoknak egy küldöttsége jár most Párisban. Pershing tábornok, volt amerikai vezérkari főnökkel az élén. Mig Franciaország tüntetli az amerikaiakat, addig a párisi kommunisták hevesen tüntetnek ellenük. Így Páris

egyik külvárosában, Clichy-ben tegnap

14.000 kommunista tüntetett.

A tüntetők folyton lövöldöztek, az amerikai és francia zászlókat letépték és összetaposták. Sűrűn emlegették Saccot és Vanzettit, akiket az amerikai kormány halálra ítéltetett. Négy kommunistát letartóztatott a rendőrség.

A legszebb Osvát konferansz

Osvát Kálmán 25 éves írói jubileuma alkalmával konferansz-estélyt rendezett. A kiváló író és esztétikus előadásán az Újságíró Klubban disztigvált szép közönség jelent meg, amely érezte, hogy Osvát valami mást, többet, rendkívül ad életének e fordulópontján. Tényleg felejthetetlen, mély hatást tett Osvát a közönségre. Első 25 év című ragyogó konferanszában visszapillantott egész életére, eredményeire. Megdöbbentő egyszerű, melankolikus lírával áthatott vallomás volt ez, olyan, mint egy költemény. — Majd Goethéről olvasott fel egy rendkívül érdekes tanulmányt, végül következett a beígért csipkelődés, egy könnyed komeransz, amelyben a nagyváradi írókat és bankigazgatókat szatirizálta. A kollégákkal szemben nem tehetjük meg, hogy az elhangzott véleményeket reprodukáljuk, de a bankdirektor urakkal szemben már nem köt bennünket a kollégialitás. Igaz, hogy amit Osvát az igazgatókról mondott, korántsem olyan súlyos és érzékenységet érnő, mint azok a tréfásan komoly kiejentések a nagyváradi írókról. Osvát sziporkázott, szellemes megjegyzései állandó hangos derűtségben tartották a közönséget.

Tulhalmozott raktár folytán

**zongorák
pianinok**

hallatlan olcsó árban
és kölcsönbe is

kaphatók 3028

Sternberg-nél

Bul. Regele Ferdinand 14.

Vegye meg mindennap az Estilapot

Szerencsése lesz annak, aki megnyeri az ébresztő órát, mert az ébresztő óra szerencsét hoz!

Kriegner-féle Reparator

Köszvény
csúsz
hülés ellen

Minden gyógyszerárban kapható

Ára 65 Lei

3358

A liberális párt tizenkét évig számít kormányon maradni

— Bukaresti tud. táv. —

Az „Adeverul” írja:

— Tegnap este a bukaresti Mihail-Eminescu-liceum építő bizottsága banketet rendezett, amelyen résztvevő dr. C. Anghelescu közoktatásiügyi miniszter is. Politikai jellegű kijelentések is hangzottak el ezen a társasvacsorán. A közoktatásiügyi miniszter ezt mondotta:

— Óriási program megvalósítását tűztem ki célul és remélem, hogy ezt a programot meg is valósíthatom ama tizenkét év alatt, amíg uralmon leszünk.

Az „Adeverul” hozzáfűzi:

— Dr. Anghelescu valószínűleg nem ismeri a régi mondást, amely szerint, senki sem próféta a maga hazájában.

Mozgósínházak műsora

Heyman-szinkör

Ma utoljára
5. 7. és 9. órákor

Itt megáll a világ lélegzete

Világszenzáció

A legnagyobb nemzetközi film

Főszereplők:

Marcella Albani, Werner Krauss, Alphons Fryland, Szöke Szakáll

Szerda, Csütörtök, Péntek, Szomb.
A bécsi operett-revü társulat vendégjátéka

Atlantic nyári mozgó

Kedden és szerdán 5, 7 és 9
órákor közkiánatra

Az asszonyok Golgothája

Egyik igen sokat vitatott társadalmi problémát tárgyal e film, mikor szabad az anyát a gyermekáldástól megszabadítani

Az orvos
Az ügyész
Az idióta
A tanítónő

Harry Liedtke
Conrad Veidt
Werner Krauss
Maly Delschaft

Jön a szezon leghatalmasabb filmje

A sanssouci malom

Habig, Borsalinó

kalapok legnagyobb
választékban kaphatók

Roth M. Utóda-cégnél

3001—1

REGGELI POSTA

ÉRDEKLI ÖNT A SZÍNHÁZ KÉRDÉS?

Egészen őszintén mondom, a magam részéről én már leszámoltam az idei színházi szezonnal. Valahogy elkedvetlenített ez a sokféle zavaros és érthetetlen torzalkodás, amelyhez nem értek, amelynek titkos rugóit nem ismerem. Minél többet irnák róla a lapok, annál kevésbbé tudok rajta állagazodni. Sokáig azt hittem, hogy a kulturák között versenyzés folyik és izgatottan néztem ezt a különös sportot, amelyhez hasonló, más városban talán elő sem fordult még.

Teljesen megérténem a helyzetet, ha egészen őszintén és minden kiterjesztés nélkül komondanék, hogy a színházat elveszik. Jogi szempontból, nemzetiségi szempontból, természetesen kifogásaim volna ez ellen is, de már rég elszoktam attól, hogy felháborodjam, vagy csodálkozzam. — Azt az álláspontot is megértem, ha a legtöbbet igérőnek adnak bérbe a színházat. „Ezt a legtöbbet természetesen nemcsak anyagi értelemben fog m fel, hanem művészeti, kulturális szempontból is. A színház utóvégre is azok számára épült, akik szeretik a színjátszást és hajlandók érte áldozni is.

De a mostani felemás és bátoratlan megoldási kísérletek, kissé furcsák: megkíváncsiak a közönségtől, hogy pártolja a színházat akkor, amikor nincs is egységes és önálló művészeti iránya és sohasem lehet tudni, hogy igényeinek és izlésének megfelelő vezetés mellett fog-e játszani. Mert elhiszük, hogy a román opera magas nivóú érdekes és minden kritikán felül áll. De nem hiszük el, hogy a román opera mellett bármilyen más színjátszási törekvés is érvényesülni tudna.

Mindez azonban elvi kérdés és ebbe nem akarok beleszólni. Én csak mint közönség szólok nozzá a problémához és borzasztóan osodálkozom, hogy velem nem törődik senki. Engem nem kérdezik meg, hogy mit akarok és az én véleményemre nem kíváncsiak. A viták során már ki is alakult az a vélemény, hogy a színház körül nekem nincsennek is jogaim, csak kötelességem. Nekem kötelességem pártolni a színházat, de nincs jogom beleszólni abba, hogy a színházba milyen előadások legyenek.

Ebből a visszáss helyzetből kétségtelenül súlyos csatlódások fog-

nak származni. Nem én rám nézve, mert utóvégre fogház büntetés még sem jár azért, ha valaki nem jár olyan színházba, ami neki nem tetszik. Hanem a színház új vezetősége részére, amely nem a közönséget akarja megnyerni, hanem a felsőbb hatóságokat és a városi tanácsokat. A közönséget kifelé a számításból és csak halványan, majdnem tudat alatt gondol arra, hogy a közönség is egyik lényeges kelléke a színháznak.

Megvalósítható az, hogy a szin-

házat a kolozsvári nemzeti színháznak adják át. Odaadhatják vele a színészeket, a szindarabokat, a technikai személyzetet, a kellékeket, a ruhákat, a büffét és a felszereléseket is. Egyetlen tényező van, amit nem adhatnak át, sem tulajdonjoggal, sem bérbe, sem ideiglenes használatra. Egy igen jelentéktelen tényező ez: a színház közönsége. A nagyvárad színház közönsége sem most, sem a jövőben nem lehet a kolozsvári színház tulajdona.

Ez az én külön véleményem a

színház kérdésében. De ahogy a közönség hangulatát látom, ez a külön véleményem nem egyedülálló, sőt kevés tulzással azt lehetne mondani, hogy általános. Az élet minden viszonylatában szabadon lehet rendelkezni a közönség akaratával, csak éppen azt nem lehet elrendelni, hogy a publikum színházba járjon.

Nagyon jó lenne, ha erre gondoltának azok, akik illetékesebbek tartják magukat a színház problémájának megoldására, mint a közönséget.

Jóbb cigarettát kell gyártani, exxel lehet megakadályozni a csempészést

Bukaresti lap érdekes cikke a várad dohánymizériáról

A „Cuvantul“ nagyvárad tudósítójának tollából hosszú cikket közöl a legutóbb kipattant cigarettá-csempészésről. Többek közt az alábbi fejtegetést írja a bukaresti lap várad tudósítója:

— Csalódnak az illetékes hatóságok, ha azt hiszik, hogy ezek a szörványos felfedezések a szörványosan alkalmazott bírságokkal együtt elejét tudják venni a cigarettáknak szomszédainktól való becsempészését, amely cigaretták jók. — Nagyon régóta tart ez a csempészs, a közönség pedig nagyon hozzászokott azokhoz a termékekhez, amelyeket

minőség és az ár tekintetében össze sem lehet hasonlítani a mi jövedékünk produktumaival.

A magyar, valamint a bolgár gyártmányok kiálóbbak.

Látszik, hogy a szomszéd országokban az állam egy kicsit tekintettel van polgáraira

A román cigarettákat képtelen raktárakban tartották és így természetesen megromlottak. — Amikor pedig a bajra rájöttek,

ahelyett, hogy a vétkeket felelősségre vonták volna,

a monopolum helyénvalónak találta azt, hogy ezeket a cigarettákat a fogyasztó közönségnek a torkába dugja.

Intézkedtek, hogy a tözsdekből bevonják a romlatlan cigarettákat és kidobták a piacra

— egyedül Nagyváradon több, mint három milliónyit — penészes cigarettákat.

Majd, miután megemlíti a „Cuvantul“ cikkírója, hogy a cigarettá-csempészs már meg-

szokott jelenséggé vált, ezt írja:

— A baj tehát gyökeret vert és pedig nem is másnak, mint magának a jövedéknek a hibájából. Nehéz lesz tehát kiirtani olyan kényelmes eszközökkel, mint az elkobzás és bírságolás.

A román államnak ujja kell szerveznie a R. M. S.-t.

Dohánygyáraink igyekezzenek termékeiket megjavítani,

hogy minőség és ár tekintetében egyaránt tudjanak versenyezni a saját piacán a külföldi termékekkel.

A cári pogromokat a szovjet zsidóüldözése váltotta fel

Az orosz cionisták emlékirata a bázeli kongresszushoz

(A XV. cionista világkongresszus legmegrázóbb eseménye kétségtelenül az orosz cionisták segélykialtása volt. Már 2 év előtt a bécsi kongresszus alkalmából, lehetett hallani rettenő üldözésekről — ezek csak fokozódtak azóta. Ime az emlékirat):

A fizikai megsemmisítés fergetéget, mely az orosz zsidóságra az orosz forradalom első éveiben zúdult, rendszeresen megszervezett és tervszerűleg keresztülvitt kulturprogram váltotta fel. Ellenséges érzelű vaskéz vezeti és iszonyú veszedelmet jelent nemzeti értelemben, mert több mint 6 éve minden élet megöl az orosz zsidóságban — szellemileg és testileg.

A szovjetzsarnokság reakciós kormányzása folytán a cionista mozgalom és a zsidó nemzeti kultúra halatlan üldözésnek és könyörtelen megsemmisítésnek van kitéve.

Nemzetiségi, politikai jogaitól megfosztva, az orosz zsidóság nemzeti és kulturális életének minden részén meg nem szűnő

terror súlyos nyomása alatt nyög. A zsidók elnyomása más országokban elenyésző és elhalványul ezzel a nemzeti katasztrófával szemben.

A zsidó iskola meg van semmisítve, a zsidó könyvet eltiltják és elégetik, a héber tanítás hivatalból üldözendő súlyos büntetnek van minősítve; gazdaságilag az orosz zsidóság súlyos hanyatlásra és elszegényedésre van ítélve.

Több mint ezer orosz cionista, akiknek nevét a zsidó sajtó már közölte, cionista eszmékhez való hűsége miatt

be van börtönözve, vagy száműzve Szibériába és a távoli orosz észak legsvárább helyeire,

minden kereseti lehetőség és a legcsekélyebb orvosi segély hián.

Nemrég megint vagy ezret küldtek a szovjet hatóságok a szenvedés eme útjára.

Es mégis él a cionizmus Oroszországban! Megkínözva, a bakó keze alatt vérezve, folytatja az egyenlőtlen hősie harcát a zsidó nép jogáért az

HEYMAN-SZINKÖR

Szerda este 9 és fél órai kezdettel

A szerelem naplója

A legszenzációsabb bécsi revü 20 képben

A bécsi operett-revü társulat és balett első előadása

12 bécsi girl

12 szolista

Nagy balett

Pazar kiállítás

Rápráztató toillettek

élethez és a szabad, nemzeti alkotáshoz.

Az orosz cionizmus küzdelmében a cionista ifjúság áll az első sorokban.

Zászlaik megrongyolódtak és elégték a harcban, de minden győzelem, vagy minden fájdalmas vereség után mind büszkébben emelkednek fel és tovább viszik a nemzeti újjá- születés szent kiáltását.

Nagy az orosz zsidóság tragédiája, de még nagyobb elhagyatottsága.

Az egész cionista és zsidó nyilvánosság hallgat. Hallgat a cionista szervezet és tétlenül nézi, hogy

a vörös örület az orosz zsidóság élő testét gyilkolja le.

A bázei kongresszus szószékéről el kell hangzani a tiltakozás és felháborodás erőteljes hangjának.

Meg kell kísérelni a politikai világtiltakozást a szovjetkormány vörös inkvizíciója és szolgálatkészlakája, a Jensekcia ellen.

Világakciót kell indítani és segélyalapot kell teremteni Szovjetországba bebörtönzött és száműzött cionistái részére.

A cionista kongresszus záróülése csakugyan tiltakozott az orosz cionisták embertelen üldözése ellen s felhívta a szovjetkormányt, hogy az elfogott cionistákat bocsássa szabadon és vessen véget a cionizmus üldözésének. A kongresszus reméli, hogy az egész világ zsidói csatlakoznak ehhez a tiltakozáshoz.

Vásznat, chiffont, damastárut jól és olcsón **Leitner Márton** Rt-nél szerezhet be.

Gyermek- és női kabátokban nagy választék, olcsó árak 3681

Weber Modell-Áruház
Vlahuța (Szt. János)-utca 6. sz.

Intézeti fehérneműek
glot kötények, gallérok legolcsóbban beszerezhetők

IRIS áruház 3576
Sas-palota, volt Sas-kávéház bejárat.

Sanatorium Maria-Grün
bei Graz
Steiermark

Gyógy- és vizgyógyintézet minden modern komforttal és orvosi berendezéssel. — Diétás, továbbá hő- és fekvő-kurák. Csodaszép őszi és téli üdülőhely ideges és belsőbeteglek részére. Kérjen képes prospektust!

SPORT

A bajnokság második vasárnapján már a NAC is startol

Az a fáradhatatlan munka, amely heteken keresztül igénybe vette a Nac vezetőségét, vasárnap fogja elnyerni megérdemelt jutalmát. Vasárnap az Egyetértés elleni bajnoki mérkőzésre már a Nac újjászervezett teljes első csapata fog kiállni. Egész Várad sport-

közönsége kíváncsi érdeklődéssel néz a Nac szereplése elé, mely egy évi szünet után újból visszatért a bajnoki mezőnybe, hogy fölvegye a küzdelmet a büszke bajnoki címért, Nagyvárad bajnokságáért.

A NAC házi ping-pong versenyének eredményei

Szombaton rendezte hosszú nyári szünet után első háziversenyét a Nac ping-pong szakosztálya. Mint eddig egyszer sem, most sem sikerült az első díjat veretlenül elvinni.

A férfi egyesben egy-egy vereséggel Fogel és Steiner kerültek a döntőbe, ahol Steiner három szetben 17:21, 21:11 és 21:13 arányban győz.

A férfi párosban nagy fölényrel, szettvereség nélkül, a Steiner-Salamon pár, sorrendben negyedszer egymásután nyeri Nagyvárad, illetve a Nac bajnokságát. Részletes eredmények a következők:

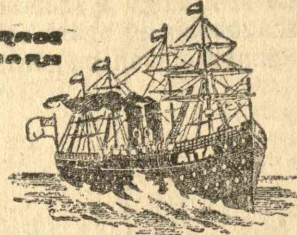
Férfi egyes: 1. Steiner, (Adorján Péter tiszteletdíját, egy aranyceruzát nyert). 2. Fogel, 3. Adorján Péter.

Férfi páros: 1. Steiner-Salamon pár egy-egy bronz érmet nyertek, 2. Adorján-Fogel pár.

○ A Nac hírei. A vezetőség ezúton értesíti az összes játékosokat, hogy ma, kedden délután nagy training a Károly-pályán. — A Nac sakkozói szorgalmasan készülnek a legközelebbi osztályozó versenyre. Naponta számos beiratkozó jelentkezik, úgy, hogy minden tekintetben szép és nívós versenyeket fog rendezni a Nac a Royal-kávéház fölötti klubhelyiségében.

○ Ausztria nyerte az osztrák-magyar tenniszversenyt. Budapestről jelentik, hogy a margitszigeti Mac pályákon lejátszott osztrák-magyar tenniszversenyt 8:7 arányban az osztrákok nyerték.

Canada
és az
Egyesült Államokba

HAMBURG-AMERIKA LINIE
legmodernebb oceángőzösein, amelyek havonként kétszer indulnak Hamburgból
Felvilágosítást és prospektust készséggel ad
Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

Az igazgatóság:
L. H. LAZAROVITZ
Timişoara, Str. Mercy No. 2.
Bucureşti, Calea Griviţei 183.

Fiókok:
Arad, Str. Eminescu No. 12.
Cernăuţi, Chişinău

3916—2

Iskola-saison

Tartós olcsó fiucipők. Tartós olcsó leánycipők

Talpbavéselt szabott gyári áron. Csak a **DERBY** cipőüzletekben
I. Bul. Reg. Ferdinand No. 2 II. Str Avram Jancu (Kossuth-
Bazár-épület. utca) 5. Gyár-épület.
III. Str Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 7.

3508—1

E fiókban nagy tömeg selejtes-cipő rendkívül olcsó árban kapható!!!

Követeljen

minden üzletben,
minden vásárlásnál,

AMITIÉ-bélyegét

A csatlakozott kereskedők és iparosok INGYEN adják az AMITIÉ-bélyegét! — Aki 60 drb bélyegét gyűjt: részesedik a kereskedők hasznában. — Minden gyűjtőlap

50.000 leig való készpénzrészvételre

jogosít az AMITIÉ forgalmából.

MOZI

Az Atlantic nyári mozi műsora:

Kedd, szerda, 5, 7 és 9 órakor: „Az asszonyok Golgothája”. Harry Liedtke, Conrad Veidt, Werner Krauss és Maly Delschaft. Mérsékelt helyárakkal.

Csütörtök, péntek: „Nézzük meg a Niagarát édes”. Várkonyi film.

Legközelebbi slágerfilmünk: A Sanssouci malom.

— Az asszonyok Golgothája. Egyik legerősebb és leggyakrabban vitatott társadalmi problémát tárgyal a film, hogy mikor szabad az anyát a gyermekáldástól megszabadítani. Mindvégig izgalmas tempóban viszi ez a kitünően megrendezett film ezt a regénytémát a kifejlődés felé, s a sikerben olyan kiváló együttes működik közre, mint Harry Liedtke, Werner Krauss, Conrad Veidt és Maly Delschaft, akik valóban a legszebbet, legjobbat nyújtják. Az Atlantic mozgó közkirovatra vette műsorra a filmet, s ma és holnap vetíti azt az 5, 7 és 9 óras előadásokon, mérsékelt helyárak mellett.

Heyman szinkör

Kedd 5, 7 és 9 órakor: Itt megáll a világ lélegzete. Világszenzáció! A legnagyobb nemzetközi film. — Főszerepben: Werner Krauss, Marcella Albani, Alphons Fryland és Szőke Szakáll.

Szerda 5, 7 órakor Premier! Jazz királya. (A mai élet szimfóniája.) A legkacagtatóbb vígjáték. Művészi kiállítás.

Szerda este 9 és fél órakor: a bécsi operett-revü társulat és balett első előadása. Mérsékelt emelt színházi helyárakkal: A szerelem naplója.

Csütörtök 5, 7 órakor: Jazz király. (A mai élet szimfóniája.) A legkacagtatóbb vígjáték. Csodás kiállítás.

Csütörtök este 9 és fél órai kezdettel: Egy szerelmes éj a Bosporuson. A bécsi operett-revü társulat és balett második előadása. Mérsékelt emelt színházi helyárakkal!

SZILÁGYI DÓZSA

Ugy indult, olyan lendületes starttal, hogy azonnal a magyar harcos katolicizmus legszebb igéretei közt kellett számon tartani. Szilágyi Dózsa, a szelíd és szerény premontreai professzor, aki az iskolában csupán brilliáns tudományos felkészültségét nyitotta fel, mint egy gazdag kincsesládát a diákjai előtt, csodálatos hirtelenséggel izmos óriássá nőtt, amint a fórum tribünjére lépett vagy a templomi szószék peremét érintették ideges ujjai. Nagyszerű volt ez a metamorfozis, amit azonnal észre kellett venni és pedig elsősorban az ecclesia militans vezéreinek, akik Szilágyi Dózsa feltűnése idején szervezték rohamcsapataikat a magyar katolicizmus reneszanszának kivására.

Hogy elrepült ez a huszonöt év, amióta az aszkéta arcu fehérpap első miséjét mondta. A nagyváradi katolikus társadalom örömeit ünnepelte volna méltó dísszel a jubileumot, de Szilágyi Dózsa nem a hívságos külsőségek embe- re s haza se jött a nevezetes évforduló napjára.

Még emlékszünk, amikor egész fiatalon Nagyváradra jött s mindjárt úgy találta, hogy a keresztény társadalom nem eléggé mélyed el a vallás áhitatában. És nem késlekedett soká, erős, segítő társakat talált dr. Krüger Aladárban, dr. Popity Jánosban és megkezdte akcióját a keresztény szociális szervezés terén. Nemcsak tervei voltak, de volt mondanivalója is, amit mindig szívesebben és szívesebben hallgattak, úgy, hogy beszédeire, egyházi prédikációira ma is tódulnak hívei, de nemcsak hívei, hanem tehetségnek barátai is. Elsőrangú szónok, aki elragadtatottságával fasciálja hallgatóit, de maga is valósággal transzban tüzel, lángol, dörög, ihletett prédikátor, kit belső hit és meggyőződés hevít. Fellépése nem is volt hatástalan, mert sikerült a nagyváradi katolikus híveket különböző szövetségekbe, kongregációkba, egyesületekbe organizálnia.

... Mi mindig szemben álltunk Szilágyi Dózsaival s világszemléleti vitáink sokszor nagyon hevesek voltak, de amilyen elismeréssel emlékszünk meg élete nevezetes ünnepén kiváló értékeiről, azt is meg kell mondanunk, hogy a palározott tudós, a ragyogó szónok, soha olcsó sikerekért egy nünaszot sem áldozott fel komolyságából. Szilágyi Dózsa előkelő ízléssel mindig tartott egy határt és soha időtlen, gyűlölködő antiszemita támadásokba nem bocsátkozott, felekezetek ellen nem izgatott. Ezt nem lehet elhallgatni, bár természetesen kell találnunk, hogy a premontreiek emlékedett szelleme és sok feltett hagyománya nem is szenvedhet sérelmet.

Egy dolgos, lelkes, komoly és nagytehetségű pap fiatal ereje teljességében: ez Szilágyi Dózsa. Magunk részéről a jubiláns szerzési szerénységén kívül a viszonyokban találjuk magyarázatát annak, hogy egy fényes talentum igazi értéke szerint nem érvényesíthetett.

Nol vásároljunk vásznat és asztalneműt ?? FLEGMAN-nál!

3799

Titokzatos fiatalemberek automobilon szöktettek meg egy tizenhétéves váradi lányt

A fiatal lány édesanyja csak egy hónap múlva tett feljelentést a rendőrségen

A nagyváradi államrendőrség büntügyi osztálya, minden részletében izgalmas, érdekes — és tulzás nélkül — az utóbbi évek legfantasztikusabbnak látszó bűntényében kezdte meg a nyomozást.

Mozgósították az egész detektív testületet, de maguk a rendőrtisztek, sőt amikor az a cikk nyilvánosság elé került, már az ország valamennyi rendőrsége keresi, üzi, hajszolja mindenfelé azokat az automobilos banditákat, akik a múlt hónap végén Váradról magukkal hurcolták

**özvegy Müller Mózesné
17 esztendőes Ilonka leányát.**

A szegény özvegyasszony, előbb maga indult eltűnt leánya felkutatására, azonban teljesen eredménytelenül. Tegnap reggel aztán megjelent az asszony a büntügyi osztályon, ahol elmondotta panaszát és Borodi Györgynek, a büntügyi osztály főnökének segítségét kérte a misztikus leányrablás ügyében. A gyermekének életéért és sorsáért aggódó szerencsétlen anyát mindenképen igyekeztek megnyugtanni és a rendőrségen bízni abban, hogy rövidesen megoldódik a rejtély.

Az „Estilap” rendőri riportere történetesen szintén ott volt a büntügyi osztályon, amikor az asszony a feljelentést megtette és Borodi György engedélyével beszélgetett özvegy Müller Mózesnével, az elrabolt kis Ilonka édesanyjával.

Egyszerű, szegényes ruhájú asszony Müller Mózesné. — Máramaros környékéről ke-

rült ide és dialektusán erősen érzik annak a vidéknek jellegzetes zsargonja. Egyformán rosszul beszél a román és a magyar nyelvet és ha beszéd közben egy szó véletlenül nem jut eszébe sem magyarul, sem románul, egész egyszerűen zsidóval helyettesíti.

Arcán ott van a fájdalom, szemében a rémület, igaz részvétet kelt az emberben, amikor beszélni kezd.

— Most pénteken lesz egy hónapja, hogy Fugyivásárhelyről hazajöttem. A sakternél segítetttem a ház körül. A B. P. Hasdeu (Hármas) utca 10. szám alatt lakunk. Amikor hazaértem, a szomszédok azzal fogadtak, hogy

Ilonka lányom elment.

Az én Ilonka lányom elment — mondtam magamban — anélkül, hogy nekem szólt volna, nem, az nem lehet! Sirtam, imádkoztam, könyörögtem a szomszédoknak, akik végre megszántak és elmondták, hogy az egyik délután, amíg én odavoltam,

egy elegáns automobil állt meg a ház előtt; az autóban a sofőrrel együtt hárman ültek.

Az egyik közülök a lányomat kereste, az én egyetlen Ilonkámat és néhány perc múlva már el is robogott az autó, de most

velük volt az Ilonka is.

Az egyik lakó azt mondotta, hogy ő jól látta, hogy **kolozsvári volt a kocsi.** Én vonatra ültem és felkutatam az egész várost utána, de nem találtam drága gyermekemet sehoh.

— Amikor már teljesen kimerültem — folytatja siránkozva a szegény kétségbeesett anya — felmentem a kolozsvári rendőrségre, hogy nem tudnak-e valamit? Ünnepe volt, csak kevesen voltak a kapitányságon. Bekopog-

tam az egyik szobába, ahol elsírtam tragédiámat.

— Ma ünnep van — mondta indulatosan a tisztviselő. És én a boldogtalan anyá, aki a gyermekét kutatja mindenfelé, zúgó fejjel botorkáltam le a lépcsőkön és megindultam tovább, hogy Ilonkámat megtaláljam.

Voltam mindenütt, rossz házakban, éjjeli mulatókban, a klinikán, kórházakban, mentem mindenfelé, de hiába,

nem tudom mi lett az én gyermekemmel, aki semmi életjelt sem ad maga felől.

Próbáljuk mi is bátorítani, vigasztalni a szerencsétlen anyát, akinek szegénységében, valóságos kincsét jelentett a gyermeke. A rendőrségről szittünk ki a B. P. Hasdeu (Hármas) utcába, hátha ott a házban sikerül valami közelebbit megtudnunk a kis Müller Ilonkáról. Amikor megtudjuk, hogy mi járhatban vagyunk, egyszerűen körülvesznek bennünket. Mindenkit egyformán érdekel, igazat, a fekete hajú, kék szemű kreolbőrű kisleány kalandja. — Egyik-másik talán még irigylő is Ilonkát és szinte magát képzele oda a robogó autóra, két elegáns fiatalember közé...

Sajnos, pozitívumot nem tud senki sem. Mindenki látta az autót és annak utasait. Látták azt is, hogy Müller Ilonka felszállt a kocsi, de azt gondolták, hogy biztosan flörtöl van szó, nem törődtek az egésszel. Arra egyikőjük sem gondolt, hogy Müller Ilonkát az ő tizenhétéves fejével, jól öltözött kalandorok, valószínűleg veszedelmes leánykereskedők, szemük láttára, fényes nappal rabolják el a szülei háztól, ahol most szünet nélkül száritgatja könnyeit egy kétségbeesett szerencsétlen asszony: Müller Ilonka boldogtalan édesanyja...

A rendőrség feladata most már, hogy az automobilos leányrablóknak nyomára jusson, felkutassa Müller Ilonkát, akit imára kulcsolt kézzel vár valaki a hármast-utcai kis házban...

B. J.

Dollárkölcstönt ajánlottak a nagyváradi „Auróra” házépítő-szövetkezetnek

Szeptember 24-én közgyűlés dönt az ajánlatról

— Saját tudósítónktól —

Már jó ideje alakult Nagyváradon egy házépítő szövetkezet: az Auróra, melynek tagjai bírák, köztisztviselők és más intellektuálisok.

Az Auróra célja az lett volna, hogy a tisztviselőknek "kiosztott" telkekre házat építsen.

A vállalat azonban a szükséges alapítói hiányában ezideig nem tudott megfelelni céljának. Értesülésünk szerint most egy amerikai pénzcsoporthoz

nagyobb dollárkölcstönt ajánlott fel 7 és fél százalékos kamatra, harminc éves visszafizetési határidővel.

Ez a kölcsön lehetővé teszi, hogy az építkezéseket megkezdhesék és a tisztviselők, kik parcelláiknak eddig alig vehették

hasznát, most lakásokat építhessenek.

Az Auróra szövetkezet igazgatója Victor N. Stanescu

1927. szeptember 24-én délután 4 órára hívta össze a tagokat, az ülésnap 19. számú termébe,

hogy a szükséges lépéseket megtégyék. A kölcsönre, mely kedvező és humanus feltételei mellett módot nyújt arra, hogy a tisztviselők a nehéz lakásvizonyok mellett saját házukba költözhessenek, előreláthatólag számosan fognak igényt tartani.

A kölcsön egyetlen feltétele, hogy az, aki abban részesülni óhajt, husz százalékát előre letegye.

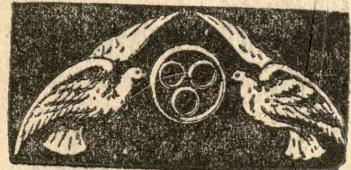
Ilyenformán az építkezés remélhetőleg már a közeli hónapokban kezdetét is veszi.

AMITIÉ mindenkié

Vásároljon azokban az üzletekben, amelyek

ingyen AMITIÉ-bélyegyet

adnak minden vásárlás, vagy rendelés után

Ha gyűjtöd az Amitié, 50.000 lei a tied!

Sanssouci malom

— SZIGORU RENDELET AZ ERŐSSZÓDA ÁRUSÍTÁSÁRÓL. A közegészségügyi és népjóléti miniszterium 41.983. számú és 1927. augusztus 26-án kelt rendelete alapján közli Nagyvárad város polgármestere hivatala, hogy a kereskedők erősszódát nem adhatnak el ezer (1000) grammnál kisebb mennyiségben. Csakis olyan különleges agyag-, bádóg- vagy üvegedényekben szabad eladni, amelyek hermetikusan elzárhatók. Az edényeket címkézni kell és a címkén az „otrava” (mérge) szónak, továbbá az anyag és a termelő gyár megnevezésének is rajta kell lennie. Tilos az erősszódát pohárban, vagy más edényben hagyni, vagy olyan helyeken tartani, ahonnan könnyen elvehető valaki, úgy, hogy mérgezőeket okozhat. Tilos az erősszódát gyermekeknek kiszolgáltatni. Gyárakban az erősszóda törését és becsomagolását csakis jól szellőztetett helyiségekben lehet elvégezni, ahol mosdó, szappan és tiszta törülköző van; a munkásoknak pedig szemüveget és keztyűt kell viselni. A rendelet ellen vétőket a közegészségügyi törvény 65. szakasza értelmében büntetik.

Uri fehérneműt, pijamát a leg-
szébb kivitelben méret után ké-
szít **Tóth** uri divatüzlete 3477-2

Fogászati rendelő

Brailanu (Szaniszló)-utca 4.

Foghúzás érzéstelenítve 40 lei
Fogtömés plombával 30 lei
Fogkoronák 100 leitől
Fogak porcellánból 70 leitől

Fogak fehérítése

Szegény fogbetegeknek ingyen
rendelés

Valódi Borsalino

valamint
saját
gyárt-
mányu
divat-
kalap-
ok

nagyon olcsó árban

Heller és Deutsch

kalapgyár Nic Jorga (Zöldfa)-u.
21. alatti lerakatában.

Női és férfikalapok festését és
alakítását vállaljuk. 2731

Idegés, kimerült, szív,
gyomor, bél, reumás,
vérszegény, tüdőbetegek
— kik valamely okból gyógyku-
ráikat be nem fejezték vagy el-
sem kezdték

olcsón teljes gyógyhatású

vizgyógy, szénasav, villany, belég-
ző kúrákat vehetnek

Dr Rácz Sanatoriumban

ORADEA, Prințul Carol 7

Hízó-fogyó kúrák 3726

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 321.—

Zürichi nyitás

BUKARESTI 321.—

BERLIN	12345
NEW-YORK	518 50
LONDON	2522 25
PARIS	2033 25
MILANO	2825 50
BUDAPEST	9065
PRAGA	1537
BECS	7310

Váradai árfolyamok

1927. szeptember 20.

	Pénz	Ára
Pengő	28'25	28'35
Dollár	161'—	161'50
Cseh korona	4'77	4'80
Svájci frank	31'15	31'25
Osztrák shilling	22'75	22'85
Francia frank	6'30	6'35
Angol font	787'—	789'—
Olasz lira	8'80	8'85

A szezon leg- nagyobb filmje

* Az őszi pótértekezési viz-
gák alkalmával Nagyváradon
a következőkből álló bizottság
fog működni: Elnök: Anghe-
lutz professzor; tagok: D.
Neicu (Pitești); C. Lac-
ritzeanu (Turnu-Severin);
Rom. Dumitrescu (Ko-
lozsvár); V. Hild (Bukarest);
St. Ciuceanu (Arad); Al.
Ciurea (Kolozsvár).

* A Biharmegyei és Nagy-
váradai Orvos- Gyógyszerész
és természettudományi Egye-
sület f. hó 21-én, szerdán d. u.
6 órakor a Zsidó Lyceum disz-
termében szakülést tart. —
Tárgysorozat: 1. Dr. Sándor
János, betegrefektórium. 2. Dr.
Erdész István, myelogramiás
gerincagyi diagnózis. 3. Dr.
Bálint Sándor előadása a po-
lyomyelitis acutaról.

* A Bihoreana bank szanálása
ügyében az intézet vezetősége
folytatja az akciót a bank vidéki
fiókjainál is. Legutóbb a nagysza-
loni fióknál tartottak a betéte-
sek értekezletét, amelyen Nagy-
váradról dr. Zsigre Miklós és Du-
mitrescu vezérigazgató is megje-
lentek. Az intézet vezetősége is-
mertette a betétesek előtt a hely-
zetet és kijelentették, hogy a
Banca Nationala, a Banca Ro-
maneasca és a nagyszebeni Banca
Albina hetvenmilliót ajánlottak
fel az intézet szanálására. A ve-
zetőség a betétesektől két évi
moratoriumot kért és garantálta,
hogy a moratorium után a betéte-
ket teljes összegben ki fogja fi-
zetni. A betétesek elfogadták a
moratoriumot. Hasonló módon a
bank tenkei fiókjánál is hozzájá-
rultak a szanáláshoz a betétesek.

* Kedvezményes tűzifa az
iparosoknak. Az iparosok ér-
dekeiben kedvező megálla-
pítást kötöttünk arra, hogy az
Ipartestület utján feladott ren-
delés esetén a cserhasáb tüzi-
fát házhoz szállítva km.-ként
400 lejért szállítjuk. Felkér-
jük az Ipartestület összes tag-
jait, hogy miután a kedvez-
ményes ár mellett a vállalat
Menházunkat is a szállítási
arányában támogatja, minden
iparos tűzifa-szükségletét az
Ipartestület utján szerezze be.
Tisztelettel az Elnökség.

Divatlanelek, barchendek csodás
kímintázásban beérkeztek Leit-
ner Márton Rt.-hoz.

x Szakértelem nélkül vezetett
zeneműkereskedésben nem
szolgálják úgy ki Önt, mint a
Hegedüs Hirlapiroda Zenemű-
osztályában. Minden kottát
meg kap nálunk.

* Sütő iparosok gyűlése.
Felkérjük Nagyvárad összes
kenyérsütő és pék iparosait,
hogy f. hó 21-én, azaz szerdán
délután 4 órakor az Iparos Kör
helyiségében rendkívül fontos
ügyben tartandó gyűlésre tel-
jes számban megjelenni szí-
veskedjenek. Tárgy: A va-
sárnapi munkaszünet kérdése,
a piaci kérdés rendezése, szer-
vezkedés és az egységes ál-
láspont érvényesítése. Pontos
megjelenést kér az Elnökség.

Otto Gebühr
Olga Csechova
és a legjobb művészek

* Budapestre utazó olva-
soinknak páratlan kedvez-
ményt nyújt a Keleti-pályaud-
varral szemben lévő, elsőrangú
PARK-SZÁLLODA, amely-
nyiben a szobák árából 20 szá-
zalék, az éttermi árakból pedig
10 százalékos engedményt ad. —
Igazolványt a kiadóhivatal ad
mindazoknak az olvasóinknak,
akik az Estilap tíz egymás-
után következő számát bemu-
tatja. Egyben felhívjuk a PARK
szállodának lapunknak más he-
lyén olvasható szíves figye-
lemre méltó hirdetésére figye-
lmet.

* Molett hölgyek számára
utólréghetetlen melltartó-, gyo-
mor és hasköti kombinációk
rendelhetők egyéni termetre
csakis Kovács Sándornénál. 1.

Heti árjegyzék

Valódi karlsbadi teáskészlet 6 személyes	—	—	450 lei
Karlsbadi színes uzsonnákészlet 6 személyes	—	—	140 lei
Karlsbadi színes teáskészlet 6 személyes	—	—	140 lei
Karlsbadi színes étkező készlet 6 személyes	—	—	1600 lei
Valódi ROSENTHAL teáskészlet 6 személyes	—	—	1000 lei
Valódi ROSENTHAL ebédőlkészlet	—	—	4000 lei
Valódi ROSENTHAL kávékészlet 6 személyes	—	—	1000 lei
Főzőedény „ROSENTHAL” 6 személyes	—	—	200 lei
Előételes tálak „ROSENTHAL” 6 személyes	—	—	200 lei

Kristály üvegek 6-12 és 24 személyre. — Evőeszközök valódi
„Bérendorf” — Gyógyszereseknek mindenféle üvegek és tégelyek
gyári árakban — Demjonok kosárbafonott üvegek

Tábla ablaküvegek asztalosoknak és építészeknek olcsó árakban.
Eladás nagyban és kicsinyben

Fratii Komlós Testvérek

Gyári raktár nagykereskedés

ORADEA—NAGYVÁRAD N. Jorga (Zöldfa)-utca 13. Telefon: 372

Itt megáll a világ lélegzete

ma utoljára a Heymanban

* Muresianné Antalffy Mar-
git, külföldi utjáról hazatérve,
ismét megnyitja creografiai
táncintézetét. Magával hozta
a táncművészetek legragyó-
gobb vívmányait, az iskola ed-
digi programja, úgy a művész-
táncképzés, mint a legújabb
szóló-táncokon kívül, egy
egész speciális, plasztikus so-
ványító-tornával bővül. Gö-
rög iskola és Mensendieck. Az
összes táncfolyamok kezdete
szeptember 25-én. Lesz baba-
felnőtt és exkluzív társaságok
részére táncfolyam, ahol
tanítva lesznek a legújabb mo-
dern táncok: Banan's
Slide, Heebie-Jeebies,
Lale New Blues, Tangó
eredeti simitól Charles
ton, Walse 1928. stb. Ba-
lett- és klasszikus, revue-
varieté-táncok részére külön
táncfolyam. A balett-növendé-
kek saját kérelmeikre vizsgá-
latnak Bukarestben, vagy pe-
dig, ha külföldön akarnak, úgy
Pallai Anna világhírű pesti
táncakadémiáján, melyeket a
mesternő eszközöl. Értekezni
és beiratkozni lehet egész na-
a tánciskolában, Sas-passage
Nic. Jorga (Zöldfa)-utcai főbe-
járat, I. emelet.

x Az AMITIÉ központi iro-
dája Rimanóczy-utca 4. szá-
alatt van. Hivatalos órák dé-
után 3 órától 7 óráig.

Rebeles & Fodor

uri szabók 3255

Bazár-épület, színházzal szemben

* Felhívás. A rendőrprefek-
tura III. kerületi kapitányság
tudomásul adja, hogy a Pia-
M. Viteazulon (Nagypiac)
találtatott egy buzahombó
Jogosult tulajdonosa átvehe-
a fenti hivatalnál.

a Sanssouci slágerfilm

együttesében

Megkezdődött a második Reinitz-pör törvényszéki tárgyalása

**Ki volt szálláson a reszegepiskolti őrházban Rozmarin Jenővel?
Reinitz nem tud semmiről...**

(A Nagyvárad Estilap kiküldött tudósítójának telefonjelentése)

Szatmár városa valósággal világraszóló nevezetességre tett szert a Reinitz-per tárgyalása folytán. Az egész világ izgalmas érdeklődéssel tekint a mai tárgyalás elé. A városban szemmel láthatólag növekedett az idegenforgalom, különösen Csehszlovákiából és Magyarországból nagyon sokan utaztak Szatmárra, akiket a Reinitz-per különösen is érdekel.

Már kora reggel messze-menő intézkedések történtek a tárgyalási rend fenntartására. Rendőrség szállotta meg a törvényszék folyosóját és a tárgyalóterembe csak külön jeggyel lehetett belépni. Kilenc órákor már zsúfolásig megtelt a legnagyobb mértékben izgatott volt. Fél tízkor nyitotta meg a tárgyalást dr. Erdős Ferenc törvényszéki elnök. A vádat dr. Bratescu ügyész képviseli; védők: dr. Borgida Lajos és dr. Burcus Traian. A meggyilkolt Rozmarin Jenő képviselőjében dr. Katz Izso van jelen. Amikor az elnök felszólítására a vádlottat bevezetik, halk morajlás fut át a közönség sorain.

Reinitz szokatlannál friss, fürgén mozog, élénken néz körül mindent felé.

Reinitz: Nagyságos elnök úr, én soha életemben nem láttam Rozmarin Jenőt, sem az apját.

— Adja elő védelmét!

— Nincs semmi előadni valóm egyelőre. Először szeretném hallani a vádakát, azután majd védekezem.

— Tanuk vannak arra, hogy Ön, Reinitz, az érmihályfalvai Teitelbaum-korcsmában együtt volt Rozmarin Jenővel.

— Ez nem igaz!

— Rozmarin fia és apja azt állítják, hogy ők is látták Önöket.

— Egyebet is állítanak, ami nem igaz.

— Wohl szatmári kereskedő is látta Önöket együtt utazni Nagykároly és Nagyvárad között.

— Még egyszer kijelentem, nagyságos elnök úr, hogy ez nem igaz.

— Muresan György vasuti bakternél, Reszegepiskolt közelében megjelent Ön, a kérdéses napon és lakást kért Rozmarinnal együtt.

— Tekintetes királyi törvényszék és nagyságos elnök úr. Muresan György azt mondta: nem ismeri fel bennem azt a zsidót, aki nála járt a

másik zsidóval, csak a gyermekei tudják felismerni. Erre nézve — mondja titokzatos hangon Reinitz — felvilágosítást nem adok, csak akkor ha az egész történetet felderítették.

Dr. Bratescu ügyész kéri az elnököt: utasítsa Reinitzot, hogy adjon precíz választ a kérdésekre és maradjon a tárgynál.

Elnök felolvassa: Muresan György vasuti őrnök a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, amely szerint Muresan ezt ismeri fel Reinitzben azt a zsidó embert, aki 1920 júliusában másodmagával a vasuti őrházban kért szállást.

Elnök: Miért viselte Ön a Schwarcz Márton nevet és miért hordott vörös szakállt?

Reinitz ekkor hosszú előadása kezd. Elmondja, hogy 1920-ban, amikor még igazolványt kért a vasuton való utazáshoz, neki nem volt igazolványa. Egyszer találkozott egy Hirsch nevű detektívvél, akivel együtt jött Nagyváradra és együtt ment vele a Fekete Sas kávéházba. Ez a detektív a Cuza Voda (Szacsavay) utca 47. szám alatt lakó Kohnnéhoz küldte éjjeli szállásra. Másnap megismerkedett a detektívvél a Fekete-Sas-kávéházban és a detektív 1000 koronát kért tőle kölcsön. Ő azonban csak 200 koronát volt hajlan-

dó adni. Erre a detektív a következő éjszakán megjelent Kohnné lakásán, ahol Reinitznek szállása volt és Reinitzot szigorúan leigazolhatta. Reinitznek volt egy igazolványa, amely Schwarcz névre szólott, ő azt a vonaton kapta egy Schwarcz Márton nevű ember től, aki Nagyváradra jött és akinek nem volt rá szüksége. Ezt az igazolványt találták nála (Reinitznál) s ezért gondolták, hogy ő máskor is a Schwarcz nevet használja. Egyetlen egy tanu sincs, ki azt állítaná, hogy ő Schwarcz szappangyáros néven mutatkozott volna be. Szatmár kis város és mindenki tudta, hogy csak egy szappangyár volt ott és ez a Reinitz Jakabé.

Elnök: Mit keresett hát Ön Rozmarin Jenő társaságában?

Reinitz: Nagyságos elnök úr! A nagyvárad háziasszonyom, Kohnné megkért, hogy ajánljak leányának, egy férjnek való fiatalembert. Én a fiammal együtt elmentem oda és a fiáról gondolták azt, hogy Rozmarin, hogy menygyárra nem adtam ki magam Schwarcz szappangyárosnak, azt bizonyítja az is, hogy érmihályfalvai Teitelbaum-korcsmában ott hagytam a könyvem, amelyben benne van a pecsétem és névalírásom.

Elnök: Ön a könyvet ottiejtette, nem hagyta ott. Több jel arra mutat, hogy ön Muresanéknál aludt Rozmarin Jenővel és együtt indultak Reszegepiskolt felé.

Reinitz erre izgatottan gesztikulálva a következőket mondja:

— Oláh János leszögezte azt a tényt, hogy egy zsidónak veres szakála volt,

már pedig Reinitznek sohasem volt veres szakála, hanem ápolott, stuccolt, fekete szakála. (Derűtlenség.)

Lapunk zártakor Reinitz kihallgatása még tart.

Megoldják a színházi problémát

Egyenlően támogatják a román és a magyar színeszetet

A színházkérdés megoldása ügyében dr. Egry Gergely polgármester még vasárnap hajnalban Kolozsvárra utazott, ahol Eftimiu Victorral folytatott beható tárgyalásokat. Ma tért vissza a polgármester és egyenesen hivatalába ment, ahol fogadta az Estilap munkatársát. A polgármester a színházügyre vonatkozóan a következő nyilatkozatot tette:

— Nyugtassa meg az Estilap utján Nagyvárad közönségét, hogy sikerült lényegesen kedvezőbb feltételeket elérni, amelyek úgy a román, mint a magyar színjátszás egészét biztositják.

— Ha Erdélyi Miklós a lényegesen kedvezőbb feltételek mellett sem hajlandó szervezkedni, intézkedni fogok, hogy egy másik magyar színigazgatóval szerződünk, mert a magyar színtársulat sorsa Nagyváradon biztosítva van.

— Victor Eftimiu vezérigazgató urral a következő feltételekben sikerült megállapodnom:

— Hetenként háromszor fog játszani a román színtársu-

lat Nagyváradon. És pedig, ha az egyik héten szombaton és vasárnap játszott, a másik héten szombat és vasárnap a magyar társulaté lesz.

Mindkét társulat teljesen egyforma támogatásban fog részesülni. Ingen fűtést, világítást technikai személyzetet kap és teljesen egyenlő összegű szubvenciót. A

büffe és a ruhatár bevételeinek fele a román, fele a magyar társulaté. A színházban külön igazgatósági irodát rendezünk be a magyar és a román társulatok részére, hogy az egyenjogúságot ezzel is demonstráljuk.

Erdélyi Miklós különben már be is adta új pályázatát, mely fölött az állandó választmány már holnap fog dönteni.

Járványfészek egy váradai utcán

NYILT LEVÉL

MAIOR LASZLO DR TISZTI-
FŐORVOS URHOZ

Főorvos ur!

Tudjuk igen jól, hogy elsősorban is a köztisztasági üzem vezetőjéhez kellene fordulni panaszunkkal, de miután már mindent megpróbáltunk, abban bízunk, hogy Ön, akinek elsősorban nemcsak érdeke, de kötelessége is, ilyen járványos veszedelmek között megtenni minden lehetőt, azért sok száz polgár nevében Önhöz fordulunk.

... Van az Anton Pann (Bajza) utca sarkán... igen... így kezdjük el és hogy mi van a váradai Anton Pann (Bajza) utca sarkán, közepén, vagy ha jobban esik, a

szélén és végig az egész utcán? Olyan elkeseredő orrlacsarintó éktelen ház, amely egyenesen kibíratatlan. Valóságos trágyadomb éktelenkedik az uttesten és valami különös csoda, egészen hihetetlen, hogy az egyszerű házak szegény lakóinak ártatlan kis gyermekei nem fekszenek a járványkórházban. Eddig még szerencsésen megóvott bennünket a véletlen, de nem hiszünk, hogy sokáig tartson. A felelősséget igyekszünk elhárítani magunkról, vállaljuk azok, akiknél minden felfajulásunk süket fülekre talál.

Főorvos ur! Takarítsák meg a mi utcánkat a tifusz és a sariach veszedelmétől. Tisztelettel: az Anton Pann (Bajza) utca szerencsétlen lakói.

Csak egy éjszakára

szálljon hozzánk, hogy jó vacsora után kényelmes szobában pihenje ki utjának fáradalmait.

Jobb, mint otthon

az Ön kényelme, ellátása, szórakozása mérsékelt áru éttermünkben és kávéházunkban.

Fogalommá válik

az utazóközönség körében

PARK

NAGYSZÁLLODA

olcsó szobáival, centrális fekvésével és kiszolgálásával

BUDAPEST

VIII., Baross-tér 10.

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával.

Bőröndöket, akta- és iskolatáskákat, valamint divatos ridikülöket detailban és engro árakban árusít

Nagyvárad Bőröndárú- és Táskagyár

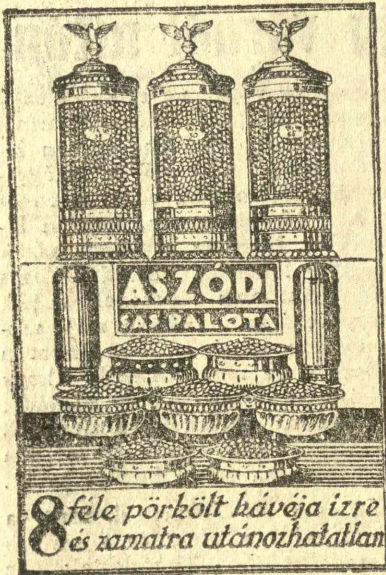
Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 18.

E szakmába vágó javításokat olcsón eszközöl. 3247

Endlizést

olcsón és kifogástalanul elkészítve csakis I. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 11. ajtó 5. vállalkozás

Trjeszu kávé- és tea-behozatal

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

INTELLIGENS fiatalember megismerkedne oly független fiatal hölgygyel, ki részére kellemes otthont nyújtana „Karakter.” 157

LAKÁS

TÖBB csinos egy-egy szobát szoba, központban azonnali világítás, kiszolgálással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál.

KÉT szobás mellékhelyiséges lakást központban üresen vagy bútorozva, torna iskolának keresek. Cím: Hegedűs hírlapirodába kérek. 161

LAKÁSOK vannak és keresek, 5 szobás parketes, halos magánház 80 ezer évi bérért, több 5, 4, 3, 2, 1 szobás, konyhások vannak. — Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 167

ADÁS-VÉTEL

MOTORKERÉKPÁR 3 hónapos, TELJESEN ÚJ, a legjobb angol márka, eladó. Moto-mechanic, Vulcan József (Nagy Sándor) utca 17. szám. 35

IV. liceumi könyveket, jó állapotban, megvételre keresek. — Faragó, Moldova (Kálvária) utca 20. szám. 119

III. LICEUMI bekötött könyveket eladok. Faragó, Moldova (Kálvária) utca 20. 118

KERESEK jobb helyen jövedelmező bérházat, 2-3 millióért, jobb helyen 2, 3, 4 száz ezerig is kisebb és nagyobb házakat, jól eladok. Wisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 165

SÜRGŐSEN eladó alig használt komplett modern madárjávör hálszoba. Andrei Muresanu (Szigligeti) utca 17. 163

ELADÓ jövedelmező üzletház, fűszerüzlet, liszt és nagy kenyér üzlet, 2 szobás lakás, pince, kert, 250 ezer leiert eladó. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 166

ELADÓ egy nagy 3-as Arnheim kassza, kitűnő állapotban. Megtekinthető a Dorian-film irodájában, Cosbuc (Szalárdi) utca 2. szám alatt. 170

ALKALMAZÁS

MEGBIZHATÓ józanéletű nyugdíjas, állást keres, azonnal vagy elsejére. Cím a kiadóban. 153

PÉNZBESZEDŐI állást vagy ehhez hasonlót keres irodai gyakorlat, 10.000 lei kaucióval, Goldberger, Dealului (Heltay) u. 6. szám. 168

ZSIDÓ árva leány, ki perfektül főz, állást keres. Cím a Hegedűs hírlapirodában. 164

JÓL főző mindenest keres Major, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 6. 162

TANULÓLANYOK női ruha varráshoz felvétetnek. Jorga Miklós (Zöldfa) utca 7. földszint 12. 158

ZSIDÓ asszony köser háztartásba szakácsnőnek ajánkozik. Ferenc Mártonné, (Dimitrie Cantemir (Beöthy Ödön) utca 51. 159

MINDENES perfect főzőnő kis uricsaládhoz ajánkozik. Cím: a Hegedűs hírlapirodába kér. 160

PÉNZKÖLCSÖN

PÉNZKÖLCSÖNT nyújt kézi fedezetre egyezzer leitől kezdődőleg Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 3709

50.000 leig pénzkölcsön kapható 2 szobás lakások kiadók. Bővebbet dr Zoltán, Adorján-palota. 169

ELVESZETT

ELVESZETT egy szekér tengelyéről egy Ausmutter. Megtaláló juttassa a Sonnenfeld-nyomda portásához.

KÜLÖNFÉLÉK

HÖLGYEK! Rosenbergné Körösparti Hölgyművészeti és bútorüzletét férfimunkás végzi. 3

„Bébé”

gyermekruha-salon most Bul. Reg. Ferdinand 20. okt. 12-16 Bul. Reg. Ferd. 19. készülnek a legizlesebb gyermekruhák, leányka és fiú kabátok Friss divatlapok érkeztek.

Freund Benjámín ékszerész-üzlet

kényszerűségből ideiglenesen Saguna (Kapucinus)-utca 16. alá helyezte át. Orát, ékszert, látszert leszállított árban árusít. — Aranyat, ezüstöt, briliántot magas árban vesz. 2818

Zománcdisek, padló- és mennyezetek

és mindennemű festék- és legolcsóbban beszerezhető STERN S. ENDRE-cégnél Oradea Nic. Jorga (Zöldfa)-u. 10. Visaont-eladónak árendéjéért. 3540-4

Gyermekmekcsik

ernyők, gummizások, 3707 szakszerű javítások

Szöke Miklós gyermekmekcsi üzemében

Piața Unirii 16., Saguna (Kapucinus-u.) sarok

Zenetanárok és tanulók figyelmébe!

Hegedű, zongora és mindenféle hangszerekre való iskolák, tanulmányok és előadási darabok legelőnyösebben beszerezhetők a Hegedűs Hírlapiroda zenemű-osztályában Oradea Bul. Regele Ferdinand 2.

Vidéki megrendeléseket postafordultával küldjük

Motorkerékpár

precíz javítását és alkatrészek elkészítését

legolcsóbban vállalom

„Moto” mechanic

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 17

Házhelyek

rendkívül olcsó árban és kedvező részletfizetési feltételek mellett kaphatók a Wilson (Füzes)-utca folytatásában.

Hatóságilag engedélyezett ház helyek, villanyvilágítás, vízvezeték és csatornázott utast mellett.

Értekezni:

Topsál

Bul. Regele Ferdinand 14.

Fest. Tiszán

2 nap alatt

Kalinovcsán

a Sas alatt

Mos. 3816 Vasal

PLANTOL

a legjobb növény-ételszir tiszta, egészséges és

szapora.

Kapható 1/4 és 1/2 kilogramos kokakában. Előírtatott FUCHS BENJAMIN oradeai főbbi ur felügyelete alatt a Fabrica Phoenix S. A. R. Bucuresti cégnél.

Oradeai képviselő:

Fischer Emil

Parcul Stefan Cel Mare (volt Tisza Kálmán)-tér 11.

Telefon: 962

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

Tűzifa, élesdi oltott mész, lordai cement

prima, száraz cser- és bükkszász, különféle betoncsövek, rabitz-lap, kátránypapír, téglák, cserép legolcsóbban kaphatók

JURICKAY BÉLA

tűzifa és építkezési anyagraktárban

3894

Piața Mihai Viteazul (Nagyipiac-tér) mellett, a leégett Adria-malom telepén

Ngugdíjasok figyelmébe! Ügynököket elveszték.